

PEYGAMBERLERİN ORUÇ GELENEĞİ

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillâhirabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ sey-yidinil evveline ve ahirin. Muhammedinil Mustafa ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebi'ahû bi-ihşânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'dü;

Fe-kâle Resûlullahi sallallahu aleyhi ve sellem;

صَامَ نُوحٌ الدَّهْرَ إِلَّا يَوْمَ الْفِطْرِ وَالْأَضْحَى وَصَامَ دَاوُدُ
نِصْفَ الدَّهْرِ وَصَامَ إِبْرَاهِيمُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ
صَامَ الدَّهْرَ وَأَفْطَرَ الدَّهْرَ

Sâme nûhuni'd-dehra illâ yevme'l-fitri ve'l-adhâ ve sâme dâvûdu nısfed-dehri ve sâme ibrâhîmü selâsete eyyâmin min külli şehrin sâme'd-dehra ve eftara'd-dehra.

Peygamber sallallahu aleyhi vessellem efendimiz bu hadîs-i şerifin de buyuruyor ki;

Sâme nûhuni'd-dehra. Nuh aleyhisselam her zamanını oruçlu geçirdi. Senenin her gününde oruç tuttu.

Illâ yevme'l-fıtri. Ramazan bayramı olan, *yevme'l-fıtr* da.

Ve'l-adhâ. Kurban bayramında tutmadı. Ramazan ve kurban bayramlarının dışında yılın her gününü oruçlu geçirdi. İlginç. Kur'an-ı Kerîm de belirtiliyor ki, dokuz yüz elli sene yaşadı Nuh aleyhissellam. Yani insan sanıyor ki yemek yiyince yaşar. Hâlbuki Nuh aleyhissellam yemeyince daha iyi olduğunu gösteriyor.

Ve sâme dâvûdu nısfе'd-dehri. Dâvud aleyhisselam dehrin yarısını oruçlu geçirdi. Yani yılın günlerinin yarısını oruçlu geçirdi. Bir gün oruç tuttu, bir gün tutmadı. Bir gün tuttu, bir gün tutmadı. Dâvud aleyhisselam. Sâme dâvûdu deniyor buna. Bir gün tutup bir gün tutmamaya.

İbrahim aleyhisselam.

Ve sâme ibrâhîmü. İbrahim aleyhisselam da.

Selâsete eyyâmin min külli şehrin. Her ayda üç gün oruç tuttu.

Sâme'd-dehra ve eftara'd-dehra. Yani bu sözün nasıl anlaşılması gerektiğini düşünüyorum. *Sâme'd-dehra.* Hep oruçlu geçirdi her zamanı, zamanını.

Eftara'd-dehra. Hem de hiç oruç tutmadı. Yani galiba demek istiyor ki efendimiz bu sözüyle; üç gün oruç tutucunda bir ayda bu eder.

El-hasenetü bi-'aşri emsâlihâ. Yapılan iyilikler on misli ile mükâfatlandırıyor, sanki otuz gün oruç tutmuş gibi. Böylece bütün seneye oruç tutmuş gibi oldu, üç gün tutmakla. Bir ayda da üç gün oruç tutarsa, yirmi yedi gün oruç tutmamış oldu. Sanki bütün zamanını da oruçsuz geçirmiş gibi oldu. Yani efendimiz İbrahim aleyhisselamın yaptığıının daha kulların hallerine uygun olduğunu ifade etmiş gibi oluyor. Hem bütün seneyi oruç tutmuş gibi sevap alıyor hem de pek çok gününü oruçsuz geçirmiş oluyor. Hiç olmazsa bunu yapmalı. Yani her aydan üç gün oruç tutmalı. Efendimiz bunu tavsiye ediyor.

Hangi günler oruç tutulacak?

Ya başından birinde ortasında ve sonunda. Ortası işte on dört, on beşi eder. Ya da eyyâm-ı biyd eyyâm-ı biyd oruçlarını hiç kaçırmamış

efendimiz. Ortasında on üç on dört on beşinci gününde. Bu gün on dördü, bu gün sefer ayının on dördü. Eyyâm-ı biyd orucu tutulacak zaman yani. Evet, yani onu bize işaret buyuruyor gibi Peygamber efendimiz. Siz böyle yapın diye. Ramazanın dışında oruç tutmalıyız. İbrahim aleyhisselamın orucu gibi, her aydan üç gün oruç tutarsak, hele bu mehtaplı gecelerin gündüzüne rastlarsa daha iyi olur. Bütün sene oruç tutmuş gibi sevap alacak insan.

a. Sıla-i Rahimin Önemi

İkinci hadîs-i şerîf.

صَلَةُ الرَّحِمِ مَثْرَاءٌ فِي الْمَالِ مَحَبَّةٌ فِي الْأَهْلِ
مَنْسَأَةٌ فِي الْأَجَلِ

Sılatü'r-rahimi mesrâtün fi'l-mâli ve mahabbetün fi'l-ehli ve menseetün fi'l-eceli.

Amr İbn Sehl radiyallahu anh'den rivayet alınmış ki, Peygamber sallallahu aleyhi vessellem;

Sılatü'r-rahimi mesrâtün fi'l-mâli buyuruyor.

Sılatü'r-rahimi demek akrabaları gözetmek demek.

Gözetmek ne demek?

Sıla yani ne demek?

Bağları canlı tutmak manasına, ziyaret etmek manasına. Bir de fukarasına yardımcı olmak, onları kollamak manasında. Yani bir şeyler alıvermek, para verivermek, sadaka verivermek filan gibi. Bu Arapçada, şair mesela kaside yazar hükümdara verir. Hükümdar da ona bir kese altın verir. Buna da sıla deniliyor. Yani bağış manasına da geliyor. Akrabaya bağış. *Sılatü'r-rahimi* daha önceden, ben hep akrabayı ziyaret etmek diye anlıyordum.

Nasılsın dayı?

Nasılsın amca?

Yengecim ne yapıyorsun?

Nasılsın?

İyi misin?

Hoş musun?

Sadece ziyaret sanıyordum. Fakat biraz da mali bakımdan muhtaçları desteklemek manası olduğunu sonra sonra sezinlemeye

başladım. Hem ziyaret edecek, hem de kollayacak, durumu müsait ise kendisinin. Böyle sıla-ı rahim yapmak, *mesrâtün* servetten geliyor, servet kazandırır, malı artırıcı bir özelliğe sahiptir. Yani sıla-ı rahim yaptı mı insan, yani akrabayı ziyarette bulunup biraz da bağışta bulundu mu, kendisinin parası, pulu, bütçesi, kesesi zenginleşir demek. Sıla-i rahim bütçesini zenginleştirir demek.

Evet, Peygamber efendimiz hadîs-i şerîflerde çok buyurmuş ki; sadaka vermekle mal azalmaz. Cenâb-ı Hak kat kat fazlasını verir. Bu belli. Bilinen bir şey yani.

Bunun için sıla-ı rahim malı arttırır bir.

Ve mahabbetün fi'l-ehli. Ailede muhabbete vesile olur. Hem sen sıla-ı rahim yaparsan kendi ailende muhabbet olur, hem de ailenin yakınlarıyla beraber akraba arasına bir muhabbet olur manasında.

Ve üçüncüsü. Ve menseetün fi'l-eceli. Eceli de tehir ettirir. Yani ömrü uzatır.

Yezîdü fi'l-umri diye de bazı başka hadîslerde geçiyor. Ömrü ziyadeleştirir diye.

Onun için insan akrabasını düşünmeli, aramal, kollamal, gönlünü hoş etmeli.

E hocam biz Şimdi Brisbane'deyiz Melbourne'deyiz. Akrabalarımız Türkiye de.

E mektup yazarsın, telefon edersin, halini hatırını sorarsın. Buradan gidenlerle bir Şeyler gönderirsin. Bir Şeyler yaparsın yaparsın, bu sevapları kazanırsın.

b. İmanımızın Gereęi Salât ü Selâm

Üçüncü hadîs-i Şerîf.

صَلُّوا عَلَیْ أَنْبِیَاءِ اللَّهِ وَرُسُلِهِ فَإِنَّ اللَّهَ بَعَثَهُمْ كَمَا
بَعَثَنِي

Sallû 'alâ enbiyâillâhi ve rusûlihî fe-in-nallâhe be'asehüm kemâ be'asenî.

Ebû Hüreyre radıyallahu anh den. Efendimiz buyuruyor ki;

Sallû 'alâ enbiyâillâhi ve rusûlihî. Allah'ın Peygamberlerine ve Resûllerine salât ü selâm getiriniz. Yani Musa aleyhisselâtüvesselam. İsa aleyhisselâtüvesselam. Yakup aleyhisselâtüvesselam.

İbrahim aleyhisselâtüvesselâm. Allah'ın Peygamberlerine salât ü selâm getiriniz.

Çünkü Allahu Teâlâ hazretleri.

Fe-innallâhe be'asehüm. Gönderdi onları vazifeli kulları olarak.

Kemâ be'asenî. Beni peygamber olarak nasıl göndermiş ise, beni gönderdiği gibi onları da Allah gönderdi. Bana salât ü selâm getirmek gerektiği gibi âyet.

Çünkü;

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ

Innallâhe ve melâiketehû yüsallûne 'ala'n-nnebiyyi. (33/Ahzâb 56.)

Allah da, melekleri de Peygambere salât ü selâm getirirler. Sizde salât ü selâm getirin. Emir. Demek ki vazife efendimiz de burada buyuruyor ki;

Allahın beni Peygamber gönderdiği gibi, onları da Peygamber göndermesi dolayısı ile onlara da salât ü selâm ediniz. Onun için biz terbiyeli bir ümmetiz, vefalı bir ümmetiz, geniş görüşlü bir ümmetiz, bütün insanları kucaklayan bir ümmetiz, ayırım yapmayan,

Peygamberler arasında eleme yapmayan, Allah'ın sevdiği şekilde davranan insanlarız.

Eskiden ne yapmışlar?

Yahudiler İsa aleyhisselam'a inanmamışlar. Yahudiler ve Hıristiyanlar Peygamber efendimize inanmamış. Yani bir ayrıcalık çıkarmışlar.

Hâlbuki biz;

لَا نَفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ

Lâ nüferriku beyne ehadin min rusulihî.
(2/Bakara 285.)

Allah'ın Peygamberlerinin hepsini severiz, ayırım yapmayız, eleme yapmayız, çıkartmayız, kızmayız, dışlamayız. Salât ü selâm da getiririz. Bu sadece kuru bir laftan da ibaret değildir. Çocuklarımız da onların ismini koyarız. Pekala, İbrahim ismini koyarız. Pekala, Musa ismini korayız. Bu Yahudi peygamberiydi demeyiz yani. Pekala, İsa adını koyarız. Yakup, Yusuf adını koyarız. Eski peygamberlerdi bunlar diye, başka kavimlerin Peygamberiydi diye aykırılık yapmayız.

Peygamber efendimiz bizi böyle terbiye eylemiş. Bize böyle tavsiye buyurmuş. Onlara da salât ü selâm getirin. Bizim kalbimizde, gönlümüzde, göğsümüzde hepsinin yeri vardır. Hepsine kucak açmışız. Hepsini bağrımıza basmışız. Hepsini baş tacı etmişiz.

En güzel, en doğru yol bu. Elhamdülillah. Mümin, müslümanların yolu ki, Allah'ın peygamberlerinden hiçbir tanesine yan bakmıyoruz, dil uzatamıyoruz. Amma ötekilerin hali harap. Çünkü Allah'ın gönderdiği mübarek kullarına düşmanlık ediyorlar, laf söylüyorlar, iftira atıyorlar, kötü söz söylüyorlar. Hem dindarlıktan dem vuruyorlar, bahsediyorlar. İddia ediyorlar ki, biz dindarız, hem de Allahın Peygamberlerinden bazılarını ayırıp onları dışlıyorlar ve aleyhlerinde konuşuyorlar. Yanlış. Sapık ve sorumluluk getiren vebal ve günah getiren bir iş.

Allaha çok şükür. Biz tabi acaba dünyanın bir başka yerinde doğsa idik. Meksika da, Ekvatorda, Afrika da, Eskimoların arasında, kızıl derililerin içinde doğsa idik.

Nasıl olurdu halimiz?

Çünkü biz Müslümanken bile, burada Müslümanlığımızı yaparken bile, çeşitli şekillerde hatalar işliyoruz, ayağımız kayıyor, kendimizi zor toparlıyoruz.

Acaba yanlışı bırakıp da doğru dini arayıp da, bulup da, ona sarılacak kadar, araştırmacılık, gayret, cesaret, fedakârlık, vefakârlık gösterebilecek miydik?

Binâenaleyh Cenâb-ı Hak bizi zahmetten kurtarmış. Yapmamız gerekecekti, öyle yapmamız gerekecekti. Cenâb-ı Hak bizi zahmetten kurtarmış. Elhamdûlillah. Müslümanların arasından doğmuşuz. Müslüman anneden babadan doğmuşuz. Hak din üzereyiz.

E peki herkes böyle düşünür. Bende annemden, babamdan doğdum. Benim dinim hak der. İyi ama al Hintlileri. Öküze tapıyorlar. Buyur.

Tapılır mı öküze?

Senin aklın, mantığının kabuk ediyor mu bunu?

Tapılmaz.

Niye?

Öküzü büyük olduğundan dolayı mı tanrı seçmişler öteki hayvanların arasından?

Boynuzlu olduğundan mı?

Boynuzlu olduğundansa ren geyikleri, çatal çatal boynuzlu. Büyüklüğünden dolayı ise deve, gergedan, fil daha büyük. Niye file tapınmamışlarda? Hiçbir mantığı yok. Şöyle şurasından tutup ta, ha şundan diyecek bir tarafı yok.

Tarlayı sürüyor. Tarlayı sürüyor diye traktöre mi tapınacağız?

Tarla sürmek iş mi yani. Tarlayı insanda sürmüş, at da sürmüş, bazı yerlerde öküz de sürmüş, başka şey de sürmüş. Oda mantık değil. Hiçbir yerinde mantık değil.

Hazreti İsa'yı tanrı edinmişler. Allah'ın oğlu.

Peki, Allah'ın bir tane mi oğlu olmuş?

Ne kadar saçma şey. Allahın oğlu olmuşta hanımı kim?

Hanımı olmuşsa düğünü ne zaman olmuş?

Düğün davetinde neler ikram edilmiş?

Böyle saçma şey mi olur?

Nasıl evlenmişler?

Böyle saçma şey mi olur?

Yani öyle büyük bir iftira ki, o kadar korkunç bir iftira ki, kurcalarsan, incelersen, çok korkunç sonuçlara götürür. Yani insanı hakikaten de o lafı söyleyen, ne kadar kâfirliği çıkarıyor ortaya.

Diyorlar ki Allah'ın oğluymuş ta, gökten inmiş de, insanlar için kendisinden fedakârlık yapmış da, bilmem ne.

Daha önce niye yapmamış?

Hız. İsa. Milattan önceki insanların kusuru ne idi Mehmet?

Niye onlar için inmemiş de, tam milatta inmiş de, oradakileri kurtarmış da?

Oda saçma.

Sonra Allah'ın kullarını kurtarmak için öyle bir şey mi yapmak gerekiyor?

O da saçma. Yani nerden tutarsan tut saçma. Ondan sonra peki hazreti İsa'ya tapınıyorsunuz. Bu kim, bu haça gerilmiş adam?

Niye ölüye tapınıyorsunuz?

Bunun mantığı ne?

Bunun da mantığı yok. Yani saçma, saçma, saçma.

İnceliyoruz ki, dünya üzerindeki dinleri, tespit ediyoruz ki, hiçbirisinin şöyle akılla mantıkla bir uygun tarafı yok.

Budistler biraz insancılmış. E insancılığın alâsı İslam da var.

Sonra Budistler insancıl da.

Ne oluyor bu Keşmir'deki olaylar?

Ne oluyor Hindistan'daki zulümler?

Ne oluyor bu Keşmir'deki olaylar?

Kimi kandırıyorsun sen?

Sonra insancıl insan, dünyada, insanlara merhamet eden, fakirlere merhamet eden, bir Bu'da mı?

Başka hiç insanlara merhamet eden insan yok mu?

Hepsini mi put edip karşımıza alıp önünde secde edip tapınacağız?

Saçma yani.

Evet. Biz Müslüman anneden babadan doğmuşuz amma inceliyoruz. Kırk yerden

dinimize sataşma oluyor hepsini de savuşturuyoruz. Allaha çok şükür. Her yönden tenkit edilemez. Makul, haklı güzel dinimiz var.

Peygamber efendimiz diyor ki; Ben bir beşer peygamberim. Ne kadar güzel. Sizin gibi beşerim. Oğlu öldüğü zaman, güneş tutuldu diye. Güneş tutuldu bak oğlu öldü diye yas tutuyor. Ortalık karadı diyorlar. Hutbeye çıkıyor Peygamber efendimiz diyor ki; ay ve dünya Allah'ın iki mahlûkudur, gök cisimidir. Bunlar yeryüzündeki insanların doğumu ölümü ile tutulmazlar. Ne kadar güzel, çağdaş, bilimsel. Ne güzel bir anlatım. Böyle şey düşünmeyin. Böyle şey yapmayın diyor. Ne kadar güzel.

Merhamet ise herkes parasından bir miktarını çıkaracak fakirlere verecek diyor. Bunu ibadet olarak tasfiye buyuruyor. Kölelere iyi muamele etmeyi tavsiye ediyor. Kadınlara iyi muamele etmeyi tavsiye ediyor.

Hindistan da kadınların hiç hükmü yok. Hint inancına göre kocası öldüğünde kadınları da beraber yakıyordular. Zor engellediler İngilizler orayı istila ettiklerinde. Takip ettiler.

Yani işte görüyorsunuz misaller. İsterseniz başka misallerde arayın. Gelin. Sorun. Söyleyelim.

Şimdi sınıfta bir konu açılmış. demiş ki kızın birisi; İslam demiş benim haklarımı korumuyor demiş. Erkekler demiş birkaç kadınla evlenebiliyor da ben niye birkaç erkekle evlenemiyorum? Diye itiraz etmiş. Evlenemezsin. Çünkü İslam da neslin korunması esastır. Sen birçok adamla evlenirsen. Senin doğurduğun çocuğun, babası kim?

Kim bakacak belli olmaz. Çünkü sen çocuğu dünyaya getirinceye kadar dokuz ay on gün bekliyorsun, çocuğa bakıyorsun. Ama bunun babası kim? Sen başka erkeklerle evlenirsen, karmakarışık olacak, sorumlu olmayacak, çocuğa bakacak insan olmayacak. İslam bunu ayarlamış. Sonra bir kadın, bir erkeğe her zaman hizmet edemiyor, aybaşı hali oluyor hizmet edemiyor, doğum hali oluyor, hamilelik hali oluyor hizmet edemiyor, lohusalık hali oluyor hizmet edemiyor. Demek ki ihtiyaçlarını tam karşılayamıyor. Bir erkeğin tam ihtiyaçların tam karşılayamazsa, senin bazı zamanlarında. İki tanesinininkini nasıl

karşılayacak? Yani saçma. Yani İslam'a yapılan saldırıların, hücumların, tenkitlerin hiç şöyle bir, doğru ya burası da haklı denecek bir tarafı yok. Çünkü İslam, tabiata uygun din, akla uygun din, akıl dini.

İslam beş şeyi korumayı amaç almış. Bütün ahkâmı incelenirse. Bu ahkâmın sebebi ne? Niye bu hüküm konulmuş? Niye bu kanun konulmuş? Diye incelenirse, beş şeyi koruduğu, korumak için çalıştığı, korumak için kanun koyduğu, hüküm koyduğu anlaşılıyor İslam'ın.

Bir imanı korumak. Sapık, yalan, yanlış, inancı olmayacak kimsenin. *Lâ ilâhe illallah*. İmanı düzeltmek, imanı korumak. Bir.

İki canı korumak. Canı Allah veriyor. Allah alır. İntihar etmek yok. Başkasını öldürmek yok. Ne kadar güzel. Zulüm yok vs. yok. Sonra nesli korumak. Nesil öyle karma karışık olmaz. Şimdi hayvanların bile, anası babası yedi göbek şeceresini tutuyorlar da, sen petshop'dan gidip de bir hayvan alacağın zaman, bunun anası şu, babası şu, dedesi şu, şeceresi şu diye hepsi kağıtta yazılı. Hayvanların bile toparlamaya çalışırken, insanların tabi neslini korumak. Sonra malı korumak. Malı telef

ettirmiyor İslam. Benim param var istediğimi yaparım. Evimi yaparım da, çırayı dibine atıp yakarım da. Yakamazsın. Falanca adam benim arabamın camını kırdı. Ben de onun arabasını taşlarım. Taşlayamazsın. Hakime müracaat edersen, cezalandırır. Ama taşlayamazsın. Çünkü malın bir kabahati yok İslam'da. O benim eşeğimin kuyruğunu kesmiş bende onun atının kuyruğunu keserim. Kesemezsin. Hayvanın kabahati yok. Yani malı da koruyor İslam. Sonra belki en başta aklı koruyor. Aklı koruduğundan içki içmek yasak. Neden?

İçki içtiği zaman akıl gidiyor da ondan. Akıl korunması, malın korunması, neslin korunması, canın korunması, imanın korunması. Beş güzel ana esas. İşte hak din. İşte güzel din. Ötekilerine bakıyorsun efendim Nil nehri bereket versin diye, şehrin en güzel, en asil, en kıymetli kızını Nil'e kurban ederlermiş, atarlarmış. Tüh ulan zalimler, yazıklar olsun size be, bu kızdan ne istediniz, sırma saçlı, gül yanaklı kızcağızdan. Nil nehri kızmış, kıtlık olmuş, Mısır'a bereket gelsin diye kızı cup atıyorlarmış. Bak canı korumak. İslam bunu yaptırmıyor. Onun da yaşamaya hakkı var.

Böyle zulüm olur mu?

Böyle saçma şey mi olur?

Bu dünya ne zalim, ne zalim insanlar görmüş. Bu dünyada nice abuk sabuk insanlar yaşamış. Bunların hepsini düzeltiyor İslam. Hepsini düzeltiyor. Onun için Allaha ne kadar şükretsek azdır. Hak din üzere doğduk. El-hamdûlillah yaşıyoruz. Allah bizi bu imanla yaşatsın. Bu imanla son nefesimizi verelim. Rab-bimiz bizi cennetlik eylesin. Cennetiyle cema-liyle müşerref eylesin. Kahrına gazabına uğra-madan, doğrudan doğruya cennete girenler-den, habibi edibine komşu olanlardan eylesin.

El Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

